

Sissel Letnes gir opp-lysninger til Morten Bergan og Stian Stens-land (til høyre). De to andre på bildet er Per-Otto Letnes og Eir Hol.

Sissel husker ei tid med mye fisk og liv i bekken

Detaljkunnskap fra 50-tallet er gull verdt for forskerne.

VINNE
TOR OLE REE

Sissel Letnes (68) kan fortelle om ei tid med ørretfiske i Valbekken. Letnes, født Blybakken, lærte tidlig å henge ut snøre i bekken som går nedenfor gården der hun vokste opp.

- Det var ei lita bru i svingen der. Der var det en kulp og fisk som gjemte seg i skjul under torv. Jeg var vel seks-sju år da jeg av far lærte å sette mark på angelen. Både jeg og søsteren fisket, og vi var mye i bekken. Vi fikk lov til det, forteller Letnes.

Hun kan også minnes at hun fikk en ål på kroken, men akkurat det var litt skummelt.

Dette skjedde i midten av 1950-årene, den gangen Sissel var sju år. Men noen år senere var det slutt på fiskeidyllen i Valbekken.

- De begynte å bruke lut utover mot 60-tallet og da kom fisken bort.

Vil gjenskape

Fortellingene om gamle dager og hvor det var fisk å få, er opplysninger som interesserer forskerne. Forsker Stian Stensland har denne torsdagen med seg en liten gjeng for å se nærmere på flere gytebekker i Verdal.

Norges miljø- og biovitenska-

pelige universitet (NMBU) har fått penger fra Fylkesmannen til å kartlegge dagens produksjon sammenlignet med historisk produksjon av sjørørret i bekkene i Verdal.

- Dette er faktisk nybrottsarbeid i norsk målestokk også, det at man ikke bare ser på hva man har, men prøver å rekonstruere hva man hadde, sier Stensland.

Masterstudent Eir Hol skal nå ha et par uker i Verdal. Hun skal gå igjennom så mange som mulig av om lag 30 sjørørretførende bekker.

Forskningen skal gi flere svar og munne ut i konkrete forslag til tiltak som vil bedre gyte- og oppvekstforhold for sjørørret.

Unik fiskeart

Sjørørreten har i utgangspunktet de samme kravene til gyte- og oppvekstområder som laksen. Men det er en stor forskjell; sjørørreten greier å utnytte betydelig mindre bekker til gyting.

- Verdal har veldig mange gytebekker som til sammen gir et stort potensial, sier sjørørretbekk-ekspert Morten Bergan fra Norsk Institutt for Naturforskning.

Det er gjennom årene laget publikasjoner og forskningsrapporter rundt situasjonen for Verdalsvassdraget med sideelver. I

Morten Bergan fra Norsk Institutt for Naturforskning sammen med Stian Stensland, Eir Hol og Rune Sørholt.

Sissel Letnes kan fortelle om en barndom med fiske i bekken.

Masterstudent Eir Hol

Miljødirektoratets naturbase er det blant annet rapport for noen av bekkene, men det finnes ingen helhetlig oversikt over tilstanden til alle gytebekker.

Fisken møter hindre

Forskerne vet allerede er at noe er bra, mens andre steder mangler det kunnskap om. Nylagte rør kan eksempelvis ha ført til endringer de siste årene. Et viktig spørsmål er om fisken når opp til de øverste områdene, der forholdene stort sett er mye bedre enn i de nedre delene av bekkene. Her ser forskerne ulemper som har fulgt med tidligere tiders kanalisering, bekkelukkinger, kulverter og andre ting som kan fungere som effektive hindre for fisk på vei til gyting.

Kanalisering

En gjenganger for gytebekker er at kanalisering og jordbruk har forringet den opprinnelige bekken med svinger, strøm og kulper. Mer eller mindre rette kanaler er helt annerledes en det som åpenbarer seg i områdene ovenfor de dyrkamarka.

- Jeg har selv brukt tid på å legge ut åkersteiner i bekker. Det vi ofte ser er at det ligger hauger med stein som er plukket fra åkrene. Jeg skulle ønsket at disse hadde ligget i bekken, sier Mor-

Verdal har veldig mange gytebekker som til sammen gir et stort potensial.

Morten Bergan,
Norsk Institutt for
Naturforskning

ten Bergan.

Sjørretfond

Torsdagens runde var en opplæringsdel der også Rune Sørholt fra samkommunen var med, ettersom kommunen er en nøkke-laktør for å få omsatt kunnskapen i tiltak. Sørholt opplyser at det finnes et sjørretfond, der står det 200.000 kroner. Dette er penger som Ecopro la i potten etter utslipp i Skjørdalen.

- Det er viktig at slike penger brukes til konkrete tiltak. Du får mye stein og gyteunderlag for disse pengene, sier Berg.

Men å reetablere sjørreten rundt omkring i bekkene er også avhengig av dugnadsinnsats. Her kan grunneiere, jeger- og fiskeforeninger og andre interesserte gi verdifulle bidrag.

Stian Stensland oppsummerer at det historisk har vært stor produksjon i den fem kilometer lange Valbekken.

- Nå er det nesten ikke gytegrus før du kommer til Søraker, og før fisken kommer dit er det 4-5 kulverter som er problematiske. Vi vet ikke om, og hvor mye fisk som kommer forbi disse. Fasiten får vi når vi elfisker til høsten.

91149117
tor.ole.ree@innherred.no

i Sjørret og gytebekker

■ Sjørret er en fiskeart i laksefamilien. På grunn av ulikt levevis skjernes det mellom ferskvannsjørret og sjørret.

■ I mindre elver, og i bekker, vandrer arten oftest opp i vassdraget rett før den skal gyte. Den vender straks tilbake til sjøvannet etterpå. Gytebekker har de siste tiårene lidd av mange slags inngrep som har påvirket sjørretens gytemuligheter.

■ Reduserte bestander og stort smittepress fra lakselus har gjort at Vitenskapelig råd for lakseforvaltning anbefaler at det ikke lengre bør fiskes etter sjørret fra bestander i ytre fjordstrøk og langs kysten fra Ryfylke i Rogaland til Vikna i Nord-Trøndelag.

■ Det står såpass dårlig til med sjørreten i hele Trondheimsfjorden at den er fredet i alle elvene.

■ Arbeidet som forskerne driver i Verdal oppdateres på Facebookgruppa: «Sjørretbekker i Verdal».

SMÅNYTT FRA INNHERRED

LEVANGER/VERDAL Skryt til rusen

Natt til 1. mai er fortsatt en populær festkveld for ungdommen. Politiet fikk kl. 21.41 søndag kveld melding om fest på Skånestangen i Levanger.

- Der var det en del berusede ungdommer samlet, og det var ATV- og mopedkjøring. Vi var der med en patrulje i halv tolv-tida og avsluttet festen. Det var mye fyll på stedet, og ingen voksne personer der. Ungdommene dro hjem, forteller operasjonsleder Bård Krogstad.

Det er ellers ingen meldinger fra Levanger og Verdal.

- Det har nesten vært mindre enn på en vanlig lørdagskveld. Og rusen har oppført seg greit, sier Krogstad.

Politiet på Innherred la for øvrig ut følgende status søndag kveld på sin facebookside:

- Politiet har vært innom de aller fleste russeåpene på Innherred i kveld. Det meldes om fin stemning blant rusen. I Verdal ble det også servert mat og drikke til rusen ved Røde kors-huset. Et kjempe flott tiltak hvor det ble full brakke. Patruljen M20 var innom og fikk påspandert pølse i brød. Ta vare på hverandre!

LEVANGER Ville ikke åpne

Klokken 02.18 natt til søndag rykket nødteatene ut til E6 ved Åsen etter melding om en ulykke.

- Meldinga gikk først ut på at en bil vinglet og kjørte merkelig. Etter hvert kjørte den av veien ved rundkjøringa der det foregår veiarbeid, sier operasjonssleder Bård Krogstad i Nord-Trøndelag politidistrikt.

Melderer gikk for å se hvordan det gikk med mannen som kjørte bilen, men fikk ham ikke til å åpne døra.

- Etter at ambulansen var fremme, gikk han til slutt med på å åpne. Det er mistanke om ruskjøring, der sjåføren er påvirket av noe annet enn alkohol, sier Krogstad. Politiet har opprettet sak mot mannen i 20-årene. Han var uskadd, men ble kjørt til Sykehuset Levanger for å avlegge blodprøve.